

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului

„Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru dezvoltarea continuă a donării de sânge/componente sanguine voluntare și neremunerate pe anii 2019-2021”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru dezvoltarea continuă a donării de sânge/componente sanguine voluntare și neremunerate pe anii 2019-2021” a fost elaborat de grupul de lucru format din reprezentanții Ministerelor Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Educației, Culturii și Cercetării, Apărării și Afacerilor Interne (ordinul nr. 1321 din 21 noiembrie 2017).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prevederile documentelor de politici care au stat la baza elaborării proiectului sunt: art. 5 din Legea nr. 241-XVI din 20 noiembrie 2008 privind donarea de sânge și transfuzia sanguină (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 1-2, art. 2) prin care statul stabilește politica de sprijin și încurajare a cetățenilor la donarea de sânge voluntară și neremunerată, măsură cu impact major în asigurarea securității transfuzionale, ce este parte componentă a securității naționale;

obiectivul IV a Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sangvine pentru anii 2017-2021, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 657 din 23 august 2017 (Monitorul Oficial nr.322-328/774 din 01.09.2017) prin care Guvernul î-și propune de a dezvolta continuu donările voluntare de sânge/componente sangvine și creșterea numărului de donatori voluntari sistematici prin sporirea gradului de informare și participare la donarea de sânge/comoponente sanguine.

Exigențele și reglementările internaționale și europene față de organizarea donării de sânge/componente sanguine, consolidarea eforturilor societății în promovarea valorii actului de donare a sîngelui voluntar și neremunerat stau la baza asigurării securității statului și autoasigurării țării cu produse sanguine. Donatorii de sânge/componente sanguine sunt o sursă crucială a resurselor de sănătate a oricarei țări.

Cercetările din întreaga lume demonstrează, că donatorii voluntari, neremunerați sistematici au probabilitatea cea mai mică de a avea infecții ce pot fi transmise prin sânge. Țările care se bazează pe donare remunerată de obicei se confruntă cu donatori cu risc mai mare de a avea diverse maladii și sunt nevoite să rebuteze cantități mari de sânge după depistarea la etapa de testare a prezenței unor infecții.

Pe parcursul ultimilor ani, în dezvoltarea donării de sânge voluntare și neremunerate în Republica Moldova au fost atrase, în calitate de parteneri, autoritățile publice locale, instituțiile medico-sanitare de asistență medicală spitalicească și medicină primară, instituțiile de învățămînt, forțele de asigurare a ordinii publice și de apărare, Uniunea Națională a Studenților și Tineretului din Moldova. Deși în dinamica anilor numărul voluntarilor a crescut (în anul 2012 – 43,8%, anul 2013 – 47,0%, anul 2014 – 64,4%, anul 2015 – 70%, anul 2016 - 81,1%, anul 2017 - 86%).

Deși s-au întreprins acțiuni în această perioadă, totuși în structura donărilor persistă donatori-rude, donatori care sunt condiționați de suferința (boala) rudei sau apropiatului său. Cota donărilor sistematice (permanente) este doar de 0,04 la sută din numărul total de donatori voluntari.

În procesul de promovare și organizare a donării de sânge voluntară și neremunerată

au fost atrași autorități publice centrale (ministere și agenții), instituții a statului, autorități publice locale și agenți economici, însă percepția voluntariatului în donarea de sânge/componente sanguine în societate, recunoașterea meritului și valorii donatorului voluntar, gradul de implicare a autorităților în procesul de dezvoltare continuă a donării de sânge voluntară și neremunerată, responsabilizarea cetățenilor, îndeosebi a tinerilor, militarilor și angajaților din cadrul structurilor de asigurare a ordinii publice, lasă mult de dorit.

Rezultatele anului 2017 demonstrează, că din numărul total de donatori de sânge/componente sanguine voluntari și neremunerată 78% sunt recrutați de personalul medical din sistemul de sănătate sau cei care constientizează cel mai mult importanța sângelui sau a produselor sanguine în salvarea de vieți omenești și doar 22% au fost recrutați de alte entități vizate cu responsabilitate în acest proces (15% de autoritățile publice locale, 4% de instituțiile de învățământ superior și organizațiile de tineret, 1,7% de instituțiile forțelor de asigurare a ordinii publice și 1,3% de instituțiile forțelor apărare).

Dotarea punctelor de recoltare a sângelui cu tehnologii de ultima generație, permit recoltarea nu numai a sângelui total dar și a celulelor sanguine. Acest proces necesită un efort și abilități de convingere și informare continuă a donatorilor din partea personalului antrenat de a determina să doneze anumite componente sanguine (eritrocite, trombocite, sau cel mai des plasma).

Populația nu cunoaște beneficiile donării de sânge/componente sanguine, principiile voluntariatului în donare, inclusiv garanțiile sociale a donatorilor voluntari și sistematici. Campaniile de informare periodică sunt insuficiente pentru a asigura o informare amplă privind importanța donării de sânge voluntară, tipurile de donare a sângelui și componente sanguine, necesită promovarea continuă din partea instituțiilor mass media, cu implicarea activă a tuturor actorilor.

În contextul celor menționate, se impune luarea unor măsuri de fortificare a procesului de dezvoltare continuă a donării de sânge la nivel național, prin implicarea activă a tuturor actorilor implicați: autorități publice centrale (ministere și agenții), instituții a statului, autorități publice locale și agenți economici și în final a societății, în comun de a crea sentimentul de solidaritate pentru cei ce au nevoie de ajutor, de donarea de sânge/componente sanguine, de dăruire de viață.

Scopul elaborării proiectului Hotărîrii Guvernului este de a spori eficiența în promovarea donării de sânge/componente sanguine și recrutarea populației la donarea de sânge voluntară și neremunerată, asigurând:

- a) schimbarea atitudinii populației față de donarea de sânge voluntară și neremunerată;
- b) atingerea sută la sută donări de sânge/componente sanguine voluntare și neremunerate;
- c) dezvoltarea donării de sânge/componente sanguine voluntare sistematice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Deși există documente de politici (Legea nr.241-XVI din 20 noiembrie 2008 privind donarea de sânge și transfuzia sanguină, Programul național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sangvine pentru anii 2017-2021 aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.657 din 23 august 2017 și Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr.970 din 18.10.2010, acestea nu relatează acțiuni concrete de realizare/implicar a actorilor în dezvoltarea continuă a donării de sânge voluntară și neremunerată, creșterea numărului de donatori voluntari, inclusiv sistematici. Totodată Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine este unul depășit, cu garanții sociale care nu se mai încadrează în instrumente motivaționale pentru donator ca să devină voluntari, inclusiv sistematici.

Elementele noi ale proiectului reprezintă asigurarea acțiunilor de promovare a donării de sânge/componente sanguine voluntare și neremunerate, prin campanii ample și continue de informare a populației, programe educaționale pentru pregătirea tinerii generații, personalului calificat în tehnici de recrutare și comunicare, implicarea activă și eficientă a tuturor actorilor în organizarea și mobilizarea la nivel comunitar și național, inclusiv cu participarea liderilor comunitari, la donarea de sânge voluntară și neremunerată.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare, cheltuielile fiind în limita bugetului Programului Național Securitatea transfuzională autoasigurarea țării cu produse sanguine pe anii 2017-2021, respectiv pentru perioada 2019-2021, cât și din alte surse ce nu contravin legislației în vigoare.

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Actele normative ce urmează a fi modificate sunt: Codul civil al Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 1107-XV din 06 iunie 2002 și Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine nr. 970 din 18 octombrie 2010.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional prin ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 1321 din 21 noiembrie 2017 a fost instituit grupul de lucru constituit din reprezentanți a Ministerelor Educației, Culturii și Cercetării, Apărării și Afacerilor Interne și Crucii roșii din Elveția, care a elaborat proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru dezvoltarea continuă a donării de sânge/componente sanguine voluntare și neremunerate pe anii 2019-2021”.

Au fost organizate vizita de studiu în Milan și atelierul de lucru în cadrul cărora au participat reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Centrului Național de Transfuzie a Sângelui Ministerelor Educației, Culturii și Cercetării, Afacerilor Interne și Apărării.

8. Constatările altor expertize

9. Constatările expertizei anticorupție

10. Constatările expertizei de compatibilitate

11. Constatările expertizei juridice